

MÅNADSRAPPORT OKTOBER

Arbetsmarknads-och socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Förvaltningsberättelse.....	4
Resultat och ekonomisk ställning.....	4
Verksamhetens påverkan med anledning av Corona	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Sammanfattning

Ekonomi

Individ och familjeomsorgen i Lunds kommun har betydligt lägre kostnader än förväntat och en bra kvalitet enligt jämförelsetal. Att ständigt utveckla kvalitén i verksamheten är en grunduppgift, men nämnden behöver arbeta mycket aktivt med att bromsa kostnadsutvecklingen med tanke på att inflödet av ärenden har ökat stort de senaste åren. De senaste fem åren har inflödet gällande anmälningar i snitt ökat med 5,5% per år. Inte minst området barn och unga sticker ut med låga kostnader och det är en medveten strategi sedan lång tid tillbaka att arbeta med ett varierat utbud av interna öppenvårdsinsatser med hög kvalitet. Sedan 2018 har förvaltningen arbetat med genomlysningar på helheten och i delar för att både effektivisera och kvalitetsförbättra. Mellan åren 2018–2021 har socialnämnden genomfört effektiviseringar på 45 mkr för kommunfinansierade verksamheter, inklusive lokaleffektiviseringar. Detta har skett utöver att den intäktsfinansierade verksamheten som byggdes upp utifrån ett större flyktingmottagande till stora delar har avvecklats utifrån ett minskat behov under samma period. Ambitiösa arbeten pågår med att utveckla och förbättra processerna i verksamhetens kärnuppdrag som ett led i att förbättra kvalitet, resultat och ekonomi. Parallellt med detta följer nämnden aktivt förvaltningens arbete med arbetsmiljö och sjukskrivningar.

Arbetsmarknads- och socialnämnden prognostiserar ett underskott på -14 mkr som är en resultatförbättring på +5 i förhållande till tidigare prognos. Av underskottet står kommunfinansierade verksamheter för -23 mkr och nämndens resultatenheter för +9 mkr.

Underskottet förklaras i sin helhet av otillräcklig budget för självförsörjning på grund av förskjutet verksamhet från 2021 (försörjningsstöd -17 mkr och arbetsmarknadsinsatser -16 mkr). All övrig kommunfinansierad verksamhet ger tillsammans ett överskott på +11 mkr på grund av utmaningar med kompetensförsörjning samt ökad extern finansiering av tillfällig karaktär.

Förvaltningsberättelse

Resultat och ekonomisk ställning

(Tkr)	Utfall okt	Budget okt	Avvikelse okt	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse 2022
Intäkter; 3 Intäkter	111 824	89 261	22 563	107 269	132 260	24 991
Intäkter; 3 Kommunbidrag	558 183	558 183	0	675 373	675 373	0
Kostnader; 4 Personalkostnader	-324 187	-305 396	-18 791	-370 521	-388 759	-18 238
Kostnader; 5,7-8 Övriga kostnader	-47 770	-46 819	-951	-56 030	-57 943	-1 913
Kostnader; 6 Köp verksamh,tjänster,bidrag	-304 318	-295 229	-9 089	-356 091	-374 931	-18 840
RESULTAT	-6 268	0	-6 268	0	-14 000	-14 000

Analys av resultat

Periodens resultat

Ökad extern finansiering leder till både intäkts- och kostnadsavvikelser. Otillräcklig budget för arbetsmarknadsinsatser och försörjningsstöd innebär negativa resultatavvikelser.

tabell: periodens nettokostnad/nettointäkt per ändamål

Periodens avvikelse	Försörjningsstöd	Arbetsmarknad	Externa placeringar, öppna insatser	Övrig verksamhet	Nettokostnader
Kommunfinansierade verksamheter	-14,1	-10,6	+1,1	+9,4	-14,2
Resultatenheter				+7,9	+7,9
Summa nämnd	-14,1	-10,6	+1,1	+17,3	-6,3

Prognos

Arbetsmarknads- och socialnämnden prognostiserar ett underskott på -14 mnkr som är en resultatförbättring på +5 i förhållande till tidigare prognos. Av underskottet står kommunfinansierade verksamheter för -23 mnkr och nämndens resultatenheter för +9 mnkr. Prognosen innehåller centralt reserverade medel på 1,8 mnkr för att möta oförutsedda kostnader under årets två sista månader.

Underskott från kommunfinansierade verksamheter förklaras i sin helhet av otillräcklig budget för självförsörjning på grund av förskjuten verksamhet från 2021 (försörjningsstöd -17 mnkr och arbetsmarknadsinsatser -16 mnkr). All övrig verksamhet ger tillsammans ett överskott på 11 mnkr på grund av svårigheter med kompetensförsörjning samt ökad extern finansiering av tillfällig karaktär.

tabell: prognos per ändamål

Prognos	Försörjningsstöd	Arbetsmarknad	Externa placeringar, öppna insatser	Övrig verksamhet	Prognos
Kommunfinansierade verksamheter	-17	-16	-1	+11	-23
Resultatenheter				+9	+9
Summa nämnd	-17	-16	-1	+20	-14

Väsentliga prognosförändringar

Månadsprognos per den sista oktober innehåller förändringar på sammanlagt +5 mnkr jämfört med delårsprognosen för augusti, till följd av att flera av prognosavvikelserna i tidigare prognos förstärkts. Det handlar om att försörjningsstödet inte minskar i den takt som tidigare prognostiserats, lägre kostnader för externa placeringar och ökad extern intäktsfinansiering av tillfällig karaktär samt utmaningar med kompetensförsörjning inom verksamhetsområde Barn, unga och familjestöd.

Prognosavvikelse i mnkr	Augusti	Oktober	Förändring
Självförsörjning	-31	-33	-2
Externa placeringar	-4	-1	+3
Övrig verksamhet	+8	+11	+3
Kommunfinansierad verksamhet	-27	-23	+4
Resultatenheter	+8	+9	+1
Summa nämnd	-19	-14	+5

Externa placeringar och öppna insatser (kommunfinansierat)

Ekonomi för externa placeringar och öppna insatser är i princip i balans. Årets kostnader prognostiseras till 167 mnkr, vilket ger ett underskott på -1 mnkr. Nämndens prognos utgår från beslutade och planerade placeringar samt ett uppskattat behov för kommande månader. Jämfört med tidigare prognos är det en resultatförbättring 3 mnkr som beror på att placeringar har avbrutits och reviderade antagande gällande planerade placeringar.

Nämnden har, trots jämförelsevis låga kostnader inom barn- och ungdomsvården, under flera år brottats med ett ökande underskott för externa placeringar och öppna insatser för nämndens alla målgrupper. Kraftfulla insatser har därför skett tillsammans med

ramförstärkning innebar en ekonomi i balans 2020 och ett mindre underskott 2021. Socialnämnden fortsätter att vidta åtgärder med fokus på de insatser som kommunen är skyldig att bevilja med inriktning att erbjuda god kvalitet till låga kostnader.

Nettokostnadsutveckling i mnkr*	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022
Externa placeringar	128	131	147	149	155	167

*Den högre kostnadsnivån 2019 hör i stor utsträckning ihop med gruppen före detta ensamkommande barn och nivåökningen 2022 förklaras av att budget och kostnader för externa placeringar på skyddat boende (heder och våld i nära relationer) inte längre redovisas inom försörjningsstödet.

Försörjningsstöd och insatser för att hålla nere ökningen av försörjningsstödet (kommunfinansierat)

Strategin för att minska behov av försörjningsstöd är att satsa på ett stärkt arbetsmarknadsfokus med anpassade insatser för att ge lundaborna större möjlighet till självförsörjning genom anställning och/eller studier. För ändamålet har nämnden tilldelats 16,5 mnkr, varav 11,5 mnkr är en tillfällig resursförstärkning. Målet är att:

- minska antal hushåll med försörjningsstöd till 1 000 vid årets utgång
- möjliggöra 200 anställningar med stöd

Prognos nettokostnader	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse 2022
Försörjningsstöd*	-147	-117	-134	-17
Arbetsmarknadsinsatser	-12	-32	-48	-16
Självförsörjning	-159	-149	-182	-33

*Från och med 2022 redovisas kostnader för skyddat boende inte längre som försörjningsstöd. Kostnader för skyddat boende ingår i bokslut 2021 med 7,3 mnkr.

Arbetsmarknadsinsatser

Fortsatt satsning på stärkt arbetsmarknadsfokus som omvandlar passiva medel (försörjningsstöd) till aktiva medel (arbetsmarknadsinsatser) innebär merkostnader som inte ryms inom befintlig ram. Årets underskott beräknas till -16 mnkr, till följd av försenad verksamhet 2021. Pågående anställningars delårseffekt 2023 är 8 mnkr. Utöver det har 365 kommunala feriepraktikplatser och 148 praktikplatser inom ideella organisationer och privata företag tillskapas (budget 450 praktikplatser).

Sammanställning och utvärdering av första omgångens kommunala anställningar som nu succesivt löper ut visar mycket goda resultat. Av avslutade anställningar till och med oktober är 59% självförsörjande. Det är ännu för tidigt att fullt ut utvärdera satsningen då det kan förekomma viss eftersläpning gällande behov av försörjningsstöd.

Kommunala anställningar med stöd	Överskott 2021	Underskott 2022	Delårseffekt 2023
27 anställningar (år 2021)	+17	-3	
200 nya anställningar (år 2022)		-14	-8
Arbetsmarknad	+17	-17	-8

Försörjningsstöd

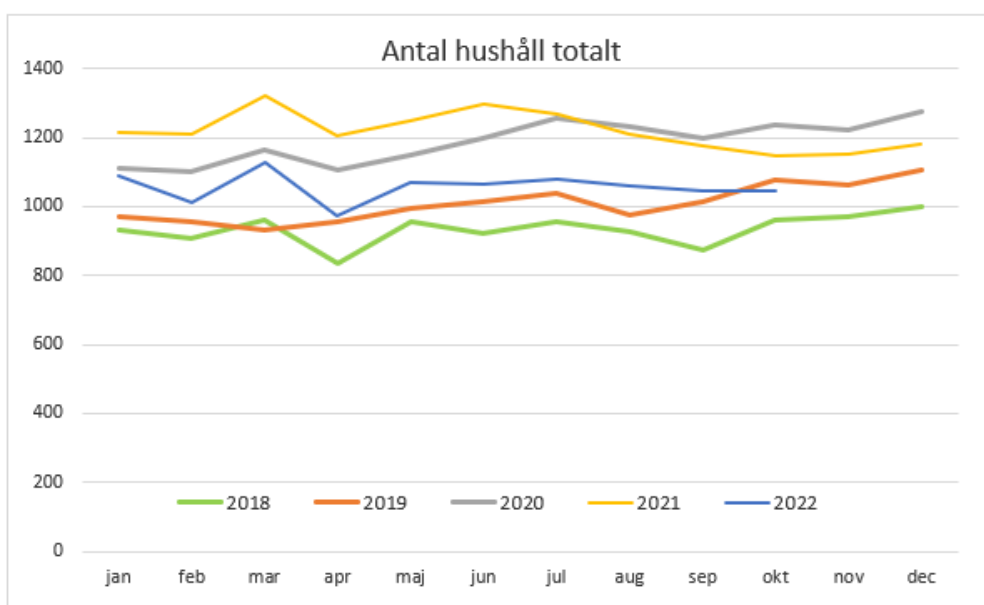
Årets kostnadsnivå på 133 mnkr är 14 mnkr lägre än 2021. Kostnadsminskningen är en följd av arbetsmarknadsinsatser och förbättrad arbetsmarknad (10 mnkr) samt att kostnader för skyddat boende inte längre redovisas inom försörjningsstödet (7 mnkr).

Prognostiserat underskott är -17 mnkr (delåret -14 mnkr). Arbetsmarknadssatsningens effekter på försörjningsstödet fortgår enligt plan och följer tidigare prognoser. Under hösten har försörjningsstödet inte minskade i den takt som tidigare prognostiserats. Precis som tidigare visar fördjupad analys inga entydiga orsaker.

Antal hushåll med försörjningsstöd i oktober var 1 044 (1062 i augusti). Antal hushåll kan variera något mellan olika månader, men det intressanta är snittet för perioden och trenden över året.

Antalet hushåll med försörjningsstöd var i snitt 1,7 % av invånarna i Lund för perioden, att jämföra med 2021 årssnitt på 1,8 %. Av periodens utbetalda försörjningsstöd utgör försörjningsstöd enligt norm 87,5 %. Snittkostnad per hushåll och månad för perioden är 10,8 tkr, att jämföra med budgeterad kostnad på 10,6 tkr.

Diagram: antal hushåll med försörjningsstöd, år 2018-2022

Omvärldsanalys, i form av Konjunkturinstitutets senaste prognos pekar på att den höga inflationen och centralbankernas räntehöjningar slår hårt mot den svenska ekonomin och att en lågkonjunktur är på väg. Konjunkturbarometern för oktober 2022 indikerar en nedgång i ekonomi i samtliga sektorer och att det är detaljhandeln och tjänstesektorn som tappade mest. Tillverkningsindustrin är fortsatt starkare än normalt även om sektorn gått tillbaka något. Bygg- och anläggningsverksamhet minskade också men är tillsammans med tillverkningsindustrin den enda sektor vars läge är starkare än normalt. Byggföretagen är dock mycket pessimistiska gällande utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt. De har inte varit så här negativa om byggutsikterna de senaste 30 åren. Mest negativa förväntningar finns inom detaljhandeln på grund av förväntningar gällande den framtida försäljningsvolymen samt företagets bedömning av de senaste månadernas försäljning. Nuvarande lagersituation bidrar också till nedgången. Tjänstesektorn minskade och områden som faller kraftigt är turism samt

hotell och restaurang. Rådande situation indikerar vikten av ett fortsatt mycket aktivt arbete för självförsörjning via arbetsmarknadsåtgärder.

Ukrainaeffekter

Socialförvaltningens kostnader prognostiseras till 2,2 mnkr, varav 1,2 mnkr erhållits som tilläggsanslag för att täcka kostnader avseende bemanning av boende i egen regi, LMA-ersättning och bistånd till barns aktiva fritid. Resterande 1 mnkr avser omprioriteringar av personalresurser inom ordinarie ram.

Resultatenheter

Tolkförmedlingen prognostiserar ett mindre överskott på +0,3 mnkr till följd av högre intäkter än budgeterat. Tillståndsenhetens ekonomi är i balans. Även i år har kommunen beslutat om lokala åtgärder för att lindra konsekvenser av pandemin under 2022. Beslutet innebär att tillsynsavgifterna för stadigvarande serveringstillstånd uteblir och att nämnden erhåller ett tillfälligt tilläggsanslag.

Flyktingverksamheterna prognostiserar ett överskott på +8,7 mnkr. Överskottet från delverksamheten vuxna är en konsekvens av att etableringsschabloner fördelas över två år, i enlighet med god redovisningssed. Försörjningsstödet är en av de större kostnadsposter som finansieras av etableringsschabloner de två första åren. Behov av försörjningsstöd är därefter kommunfinansierat. Årets mottagande är i nivå med kommunens anvisningstal och antal egenbosatta och familjeanknytningar följer budget. Överskottet från delverksamheten ensamkommande barn avser ersättning för vård utförd tidigare år. Återstående återsökt ersättning för vård utförd tidigare år är drygt 1 mnkr. Beloppet ingår inte i prognosen, enligt försiktighetsprincipen.

kostnader (mnkr)	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse 2022
Ensamkommande barn	1,3	-5,4	-2,4	3
Nyanlända vuxna och familjer	11,7	3,6	9,3	5,7
<i>Summa flyktingverksamheter</i>	<i>13</i>	<i>-1,8</i>	<i>6,9</i>	<i>8,7</i>
<i>Tolkförmedlingen</i>	<i>-0,1</i>	<i>0</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>
<i>Tillståndsenheten</i>	<i>-1,8</i>	<i>-1,8</i>	<i>-1,8</i>	<i>0</i>
Summa resultatenheter	11,1	-3,6	5,4	9

Åtgärder vid avvikelser

I lämnad prognos ingår effekter av pågående ambitiösa arbete i hela förvaltningen för att möta ett under flera år ökande inflöde av ärenden med ändamålsenliga arbetssätt och metoder:

- Försörjningsstöd: Strategi framtagen för ändamålsenliga insatser, framför allt inom arbetsmarknadsområdet, för att motverka och minska behovet av försörjningsstöd. Utveckling av processororienterat arbetssätt för att undvika risk för mellanrum och dubbelarbete samt för att utveckla förutsättningarna för en ändamålsenlig samverkan.
- Externa placeringar: Nämndens strategi är sedan länge att lyfta fram och beskriva behovet av lägenheter i bostads- och lokalförsörjningsplanen. På grund av otillräcklig tilldelning av lägenheter har strategin justerats och start av nytt boende har lyfts in i EVP 2023-2025. Därutöver pågår arbete och planering för att bromsa kostnadsutvecklingen genom utvecklingsarbete med inriktning på processororienterat arbetssätt, som syftar till att undvika risk för mellanrum och dubbelarbete samt för att utveckla förutsättningarna för en ändamålsenlig samverkan. Arbete för att utveckla ett brett utbud av öppna insatser i egen regi syftar också till att dämpa kostnadsutvecklingen.
- Utveckling av boendestöd i öppna former inom hela förvaltningen. Under 2021 genomfördes en sammanslagning av boende och boendestöd inom verksamhetsområde Socialpsykiatri, för ett maximalt resursutnyttjande. Sammanslagningen har lett till att det ökade inflödet kunnat hanteras med samma resurser som tidigare.
- Utvecklingsarbete för att vässa organisationen som helhet, startades 2018. Det handlar om förändringar i organisationen, digitala lösningar, ledarskapsutveckling och chefsstöd för att skapa bästa möjliga förutsättningar för en effektiv socialtjänst i framkant.
- Arbete inom ramen för framtidens arbetsplats med förändrat lokalbehov, ändrat resmönster och förändrad mötesstruktur.

Individ och familjeomsorgen i Lunds kommun har låga standardkostnader trots stor ökning av inflödet under de senaste åren. Inte minst området barn och unga sticker ut med låga kostnader och det är en medveten strategi sedan lång tid tillbaka att arbeta med ett varierat utbud av interna öppenvårdsinsatser med hög kvalitet.

Investeringar

Investeringsredovisning

(Mnkr)	Utfall okt	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse 2022
Inventarier, fordon	-0,9	-2	-0,9	1,1

Analys av investeringar

Investeringsbudgeten är avsedd för inköp av inventarier och IT-utrustning och under perioden har IT-utrustning och möbler köpts in. Nämnden beräknar inte fullt ut disponera 2022 års anslag.